

NAFTA

ORGAN KRAJOWEGO TOWARZYSTWA NAFTOWEGO

wychodzi 2 razy na miesiąc 15-go i 30-go

Redaktor:
Dr. Stefan Bartoszewicz

Wydawca:
Krajowe Towarzystwo Naftowe

Sokolnicki & Wiśniewski

Fabryka elektrotechniczna i Zakład instalacyjny

Adres telegr.: Grom Lwów **LWÓW** Fabryka przy ul. Na Błonie 1. 38

Biuro główne: Lwów, Słowackiego 1. 18. — Filia w Krakowie: Bracka 1. 8.

Wyrób artykułów elektrotechnicznych

Budowa całkowitych stacyj elektrycznych. Przenoszenie siły i zastosowanie energii elektrycznej w przemyśle i gospodarstwach rolnych.

Dla kopalnictwa nafty:

Druty w izolacji miniowej i asbestowej uznane i objęte przepisami Urzędu Górn.

Przewodniki izolowane i gole miedziane Tow. akc. Felten & Guilleaume we Wiedniu (wylączna repruz.)

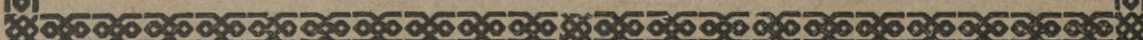
Motory zwykle i szczelnie zamknięte, zabezpieczone przeciw dział. gazów.

Budowa gromochronów na zbiornikach, własnego systemu uznanego przez Tow. Asekuracyjne.

Armatury szybowe pomysłu inż. Postępskiego wzór własny, prawnie ochroniony.

Skrzynki rozdzielcze szczelne na wyłącznik i bezpieczniki.

Dostawa wszelkich materiałów instalacyjnych.

Tow. udział. dla techniki głębokich wierceń i budowy motorów

TRAUZL & Co.

przedtem FAUCK & Co.

WIEDEŃ IV./2., WIEDENERGÜRTEL Nr. 2. HEUGASSE 80.

Zastępca na
Galicyę i
Bukowinę

Marek Seemann

w Drohobyczu
Skład w Borysławiu

Przyjmujemy zle-
cenia wykonywa-
nia w naszym za-
rządzie **wier-
ceń** do możliwie
największej głą-
bokości i pod da-
leko sięgającą
gwarancją.

Fabryka maszyn i narzędzi wiertniczych

dla wszelkich systemów wierceń tak ręcznych jak i maszynowych.

Specjalności! Żurawie wiertnicze szybkoudarowe „Rapid“ o systemie płuczkowym w połączeniu z naszym patent. wierceniem rdzeni i automatycznym wydzwigiem tychże zapomocą t. zw. odwrotnej płuczki.

Części żelazne do wahacza (balansu) kanadyjskiego z samoprężnym popuszczadłem do dokładnego popuszczania lub podnoszenia świdra w czasie wiercenia (według policyjno-górnich przepisów z r. 1904, § 31).

Patentowe rozszerzaczce (Nachnahmebohrer) znacznie ulepszone.

Hydrauliczne obcinaczce (noże) rur. Pod względem pewności i dokładności w użyciu przewyższają wszystkie inne dotychczas znane tego rodzaju instrumenty. Obcięcie rury bez względu na jej dymenzyę skutecznia się w ciągu kilku minut.

Wielokrążki o specjalnej konstrukcyi dla celów wiertniczych. Dopuszczalne obciążenie zwyż 50.000 kg.

Raki dające się z najbardziej wklonowanej pozycyji zlużować i wydostać, gdy rury nie idą, i t. d. i t. d. i t. d.

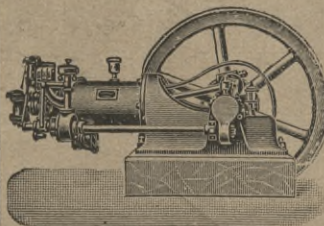
Najwyższe odznaczenie na międzynarod. wystawie w Bukareszcie w r. 1906.

DYPLOM HONOROWY I ZŁOTY MEDAL.

Oddział budowy motorów

Motory gazowe przy użyciu gazu ziemnego do popędu żurawi wiertniczych i do oświetlenia elektrycznego.

Motory benzynowe do popędu żurawi pompowych.

Oddział budowy motorów

Lokomotywy o popędzie zapomocą motorów benzynowych, spirytusowych i naftowych — nader praktyczne do różnego rodzaju kolejek.

Zastępca dla oddziału bud. motorów: MAURycy GOLDSCHLAG-GBAŻOWSKI
Lwów, ul. Grodecka l. 42.

NAFTA

ORGAN KRAJOWEGO TOWARZYSTWA NAFTOWEGO

wychodzi 2 razy na miesiąc 15-ego i 30-ego.

Prenumerata wynosi rocznie 16 koron.

Członkowie „Krajowego Towarzystwa Naftowego“ otrzymują „Naftę“ bezpłatnie.

Adres Redakcyi i Administracyi: Lwów, ul. Kraszewskiego l. 1, biuro Krajowego Towarzystwa naftowego.

Treść zeszytu 14.

Krajowy Związek producentów ropy. -- Motywy. — Taryfy dla produktów naftowych. — Przymusowe ubezpieczenie urzędników prywatnych. — Wystawa przemysłu naftowego. — Z Tustanowic. — Przemysł naftowy w Stanach Zjednoczonych Ameryki w roku 1908. — Wiadomości z targu ropnego. Kronika.

Krajowy Związek producentów ropy.

Dnia 13. bm. odbyło się posiedzenie Rady nadzorczej Kraj. Zw. prod. ropy, na którym dokonano wyboru delegacyi komitentów. W skład jej weszli z I. grupy tj. jako przedstawiciele większych producentów panowie: F. Dembowski, J. Fabiański, S. Kurtz, B. Łodziński, S. Moraczewski i dr. E. Reiter, oraz z II. grupy, tj. z ramienia mniejszych producentów pp.: A. Kiesler, M. Longschamps, T. Malezewski, dr. L. Röhr, W. Sulimirski i S. Szecepanowski.

W obecności nowo wybranych delegatów przystąpiono następnie do porządku dziennego. Na wstępie obrad Dyrekeya przedłożyła szczegółowe sprawozdanie z pertraktacyi z Tow. Standard Oil Comp, i uzasadniając przyczynę, dla której kontrakt z amerykańskim Towarzystwem nie mógł przyjść do skutku, zdała sprawę z ostatnich rokowań z rządem, z blokiem austr.-węg. rafinerów, mającym objąć związkową odbenzyniarnię w poddzierzawę, oraz rafinerami posiadającymi własne kopalnie, którzy protokolarnie oświadczyli gotowość przystąpienia do Krajowego Związku z nadwyżką swej produkcji ropy. Jak wiadomo, Krajowy Związek producen-

tów ropy tylko na wyraźne żądanie rządu zaniecha podpisania kontraktu z Amerykanami, w zamian za co rząd zobowiązał się do wybudowania zbiorników na pomieszczenie 100.000 cystern i bezpłatnego oddania do dyspozycyi Związku miejsca składowego mniej więcej na 60.000 wag. ropy, przeznaczonej dla rządowej odbenzyniarni. Wobec uwolnienia ilości tych od należitości składowych, miały opłaty magazynowe od reszty tj. od 40.000 cystern pokryć amortyzacyę kosztów budowy całego kompleksu zbiorników. Odpowiednie przedłożenie rządowe, domagające się 8 milionowego kredytu, spotkało się w komisji gospodarczej Rady państwa z przychylnem przyjęciem i aprobatą, domagano się jednak, aby od wszystkiej zamagazynowanej ropy uiszczana była odpowiednia opłata, co wszelako nie odpowiada treści dokonanego między rządem a Krajowym Związkiem porozumienia.

Dyrekeya podała następnie do wiadomości, że rząd, jakkolwiek z powodu zamknięcia parlamentu przedłożenie rządowe na plenum Rady państwa uchwalone nie zostało, przystąpi natychmiast do budowy zbiorników, gdyż odroczenie rozpoczęcia robót do sieni równałoby się unicestwieniu całego pro-

jektu sanacyi przemysłu naftowego. W zimie bowiem budowa zbiorników ziemnych odbywać się nie może. W końcu donosi Dyrekcya o wynikach komisji ministryalnej, która z wiceprezydentem namiestn. p. Kleebiergiem i szefem sekcji Homannem na czele zwiedziła w dniach 10 i 11 bm. urządzenia techniczne Krajowego Związku producentów ropy w Boryslawiu oraz przestrzeń przeznaczoną na budowę zbiorników.

Po wyczerpującej dyskusji przyjęła Rada nadzorcza wraz Delegacją komitetów przedłożone sprawozdanie jednogłośnie do wiadomości i przechodząc do dalszego punktu porządku dziennego, zajęła się wnioskami dyrekcji w sprawie sprzedaży ropy. W tym względzie Rada nadzorcza oraz Delegacja komitetów, przyjmując wnioski dyrekcji, zatwierdziły sprzedaż pewnej ilości ropy na podstawie złożonych już Związkowi ofert, oraz udzieliły Dyrekcji upoważnienia i dyrektyw odnośnie do dalszych sprzedaży, jak nie mniej co do kierunku przyszłej polityki handlowej Związku.

W końcu na wniosek delegata Dra Röhra uchwalono przez aklamację następującą rezolucję: „Rada nadzorcza i Delegacja komitetów, zebrane na posiedzeniu w dniu 13. lipca 1909 r. wyrażają członkom Prezydium i Dyrekcji podziękowanie i najzupełniejsze uznanie za dotychczasową działalność i dotychczasowe wielce wydatne rezultaty ich pracy“.

Motywy

ustawy rządowej, dotyczącej środków sanacyi przemysłu naftowego.

Dopiero naszej generacyi danem było odkryć i wydobyć na użytek ludzkości ogromne skarby przyrody, spoczywające od wieków w głębinach ziemi galicyjskiej.

Galicyjski przemysł naftowy obracał się jednak w bardzo skromnych ramach przez całe dziesiątki lat i rozwijał się bardzo powoli, chociaż stale.

Przyczyną tego był, między innymi, brak dostatecznej ochrony cłowej i uprawiane stale przez taryfowo-cłową politykę

z sześćdziesiątych i siedmdziesiątych lat ubiegłego stulecia, faworyzowanie przemysłu rafineryjnego, które wstrzymywało rozwój rodzimego przemysłu ropnego.

Dopiero w r. 1887 i wreszcie w r. 1899 wskutek podwyższenia cła na produkty naftowe, doczekał się przemysł surowca ropnego tej ochrony, która konieczną była dla stawienia oporu przemożnej konkurencji pensylwańskiego i kaukaskiego produktu i zaopatrzenia własnych rynków zbytu. Powyższa polityka cłowa dała wkrótce świetne rezultaty: galicyjska produkcja ropy, która wynosiła w r. 1887 okragło 48.000 tonn, wzrosła w r. 1894 na 112.000 tonn, a po odkryciu nowych źródeł w Schodniey, których wydajność doszła do nadspodziewanej wysokości, produkcja galicyjska osiągnęła pokaźną cyfrę 300.000 tonn rocznie.

Po kilkoletniej stagnacyi nastąpiła w r. 1901 nagła zwyżka w produkcji, która od r. 1903 jest w możności pokryć całe zapotrzebowanie austr.-węgierskiej monarchii.

Z biegiem czasu utraciła Schodniea pierwszeństwo w produkcji ropy, jej miejsce zajęły Borysław i Tustanowice.

Rozpoczęło się teraz gorączkowe, spekulacyjne wiercenie — rozporządzenia władz okazały się niedostatecznymi do zapobieżenia hyperprodukcji. Ropę dobywa się w ogromnych ilościach, przechodzących wszelkie oczekiwania, tak, że nie można nadążyć z budową zbiorników i przeszkodzić roztrwonieniu się drogiego produktu. Pomimo, że produkt ten stał się z czasem ciężarem i zagrażał życiu i mieniu ludzi, mimo że spowodował, wskutek nagłej niżki cen, ciężkie przesilenia finansowe — ogrom produkcji nie obniżył się wcale.

W tem nad wyraz trudnem położeniu, wymagającym bezzwłocznej pomocy, podjęto w lecie ubiegłego roku akcję, która choć nie zdołała przemysłu ropnego w zupełności uzdrowić, to przynajmniej powstrzymała miala szerszące się coraz bardziej przesilenie.

Zarząd kolei państwowych postanowił bowiem zaprowadzić na wschodnio-galicyjskich liniach kolejowych, opalanie lokomotyw ropą i zobowiązał się odbierać przez 5 lat po 300.000 tonn ropy rocznie i to po

enie, która w stosunku do cen węgla stanowi znaczną oszczędność a producentom pozwala pokryć w przybliżeniu kosztu produkcji.

Ażebym zaradzić brakowi odpowiedniej ilości zbiorników, zobowiązał się rząd udzielić na poczet ceny kupna dostarczyć się mających ilości ropy, zaliczkę w wysokości półtora miliona koron na budowę zbiorników o łącznej pojemności 30.000 cystern (300.000 tonn).

Pomimo tego ułatwienia i powstania wielu zbiorników budowanych przez rozmaitych interesentów, pomimo odpowiednich rozporządzeń ministerstwa robót publicznych sytuacja w ostatnich miesiącach znowu bardzo się zaostrzyła.

Wydatność szybów znowu znacznie się zwiększyła, co można sobie tem tłumaczyć, że właściciele kopalń wobec niezwykle niskiej ceny ropy, starają się wzmoczoną ilością produkcji pokryć kosztu eksploatacji.

Kwestya budowy zbiorników jest bardzo piękną, gdyż produkcya przewyższa o wiele ekspedycję ropy, a przytem finansowo słabsi producenci, muszą z powodu bardzo wygórowanych należytości magazynowych sprzedawać ropę za jakąbądź cenę; te stosunki doprowadziły do tego opłakanego położenia, że cena ropy galicyjskiej pokrywa tylko minimalną część kosztów eksploatacji.

Już obecna sytuacja oznacza bardzo ciężkie przesilenie gospodarze, a dalsze trwanie dzisiejszego stanu, pomijając spekulacyjny wyzysk bogactw podziemnych Galicyi, musiałoby spowodować poważną katastrofę dla całych okolic, jeżeli nie zastosuje się szybko skutecznych środków zapobiegawczych.

Ze względu na publiczne dobro, uważa rząd za swój obowiązek, zająć się tą kwestyą ze szczególną troskliwością, musi jednak przytem baczyć na to, ażeby chwilowe odwrócenie niebezpieczeństwa nie było okupione wielkimi stratami ekonomicznymi w przyszłości.

Rząd chciał pierwotnie zainteresować tą kwestyą prywatne przedsiębiorstwa i przeprowadzić budowę dalszych zbiorników ropy zapomocą krajowego kapitału. Podjęte

w tym kierunku usiłowania nie odniosły pożądanego skutku z tego powodu, że finansowe instytucje krajowe żądały w tym kierunku rozległej poręki ze strony państwa. Z tej to przyczyny postanowił rząd, całą akcyę sanacyjną ująć w swoje ręce, sądząc całkiem słusznie, że przy tego rodzaju rozwiązaniu kwestyi, ryzyko skarbu państwa jest z pewnością o wiele mniejsze, niż w wypadku, gdyby państwo partycypowało tylko w przedsiębiorstwie założonem przez prywatny kapitał, które wymagałyby oprócz krótkoterminowej amortyzacji, i oprocentowania w wysokości co najmniej 6 od 100.

Kwestya uregulowania produkcji zapomocą prawno-publicznych czynników jest niezwykle trudnym problemem, którego rozwiązanie nie może być przedmiotem akcyi sanacyjnej i podlega według postanowienia § 13 ustawy z dnia 11 maja 1884, Dz. n. p. Nr. 71, pod kompetencję ustawodawstwa krajowego.

Przechodząc do poszczególnych punktów w mowie będącego projektu ustawy, trzeba przedewszystkiem zaznaczyć, że kwestya pojemności nowych zbiorników zależy od całego szeregu rozmaitych okoliczności, co do których można po części robić jedynie przypuszczenia.

Pewną podstawę stanowią jedynie obecnie istniejące zbiorniki, dalej dotychczasowa rzeczywista produkcya i dotychczasowy rzeczywisty zbyt na ropę.

Według jednomyślnego zapatrywania doświadczonych fachowców, nie należy się spodziewać nadzwyczajnego wzrostu produkcji opierając się na cyfrach produkcji ostatnich miesięcy, w których wydatność osiągała 20.000 cystern miesięcznie; produkcję więc całego bieżącego roku można ocenić na 200.000 do 220.000 cystern. Chociaż ta produkcya przewyższa o wiele dotychczasową sprawność rafinerji, wskutek czego obecne zapasy ropy znowu się powiększą, to jednak można się słusznie spodziewać, że rok 1910 przyniesie pewną zniżkę w produkcji, ponieważ liczba nowych szybów w roku 1908 była nadzwyczajnie szczupłą. Prace wiertnicze wymagają mianowicie z reguły czasu $1\frac{1}{2}$ —2 lat, podczas gdy z drugiej strony,

główna wydatność nowo dowierconego szybu wyczerpuje się z reguły, jak uczy doświadczenie, już po kilku miesiącach.

Pojemność istniejących obecnie rezerwoarów, łącznie ze zbiornikami istniejącymi przy kopalniach, z prywatnymi zbiornikami rafinerii i rozmaitych towarzystw magazynowych, można przyjąć w przybliżeniu na 160.000 cystern; po ukończeniu znajdujących się obecnie w budowie zbiorników ziemnych, miejsce na magazynowanie ropy powiększy się jeszcze o 40.000 cystern.

Jeśli się zważy, że łączny zapas ropy z początkiem czerwca wynosił około 150.000 cystern, dalej, że od roku przeszło ekspedycja ropy jest o wiele mniejszą od produkcji, tak, że w każdym razie trzeba się liczyć z pewną hyperprodukcją, to okazuje się konieczność natychmiastowego rozpoczęcia budowy dalszych zbiorników, a rząd ręczy za to, że jeszcze w obecnym sezonie budowlanym postara się o pomieszczenie około 60.000 cystern.

Przez budowę nowych zbiorników o powyższej pojemności, będzie można dać pełną gwarancję, że przynajmniej dla ropy, wyprodukowanej do lata 1910 r., nie trzeba się będzie obawiać o brak miejsca i równocześnie ograniczy się wskutek tego działalność niektórych prywatnych towarzystw magazynowych.

Chociaż w omawianym projekcie ustawy przewidziano maksymalną objętość przyszłych zbiorników państwowych na 1.000.000 tonn, tj. na 100.000 cystern, to jednak rząd zdaje sobie sprawę z tego, że wobec nieobliczalności produkcji kopalń naftowych, nie jest wykluczonem, że doświadczenia poczynione do lata 1910 roku zmuszą do dalszego rozszerzenia miejsca na magazynowanie ropy.

W tem miejscu należy zauważyć, że kwestya, czy należy budować zbiorniki ziemne, czy też zbiorniki żelazne, została należyście przestudyowaną.

Chociaż zbiorniki żelazne, z wiadomych powodów, są pod wielu względami lepsze od ziemnych, to jednak, pominiawszy bardzo znaczne koszty budowy zbiorników żelaznych, podnieść należy jeden czynnik, który prze-

waża w danym wypadku szalę na korzyść budowy zbiorników ziemnych, a mianowicie: czas, potrzebny na ich budowę. Podczas, gdy budowa zbiorników ziemnych polega głównie na usunięciu ziemi, a dostawa materiału, potrzebnego do pokrycia dołów, nie jest połączona z żadnymi trudnościami, — to wybudowanie zbiorników żelaznych o pojemności 60.000 cystern zajęłoby bardzo wiele czasu i w takim wypadku cel całej akcji zredukowałby się do zera.

Rząd sądzi, że żądanym kredytem 8 milionów koron — gdyż w każdym razie wybuduje się przeważającą ilość zbiorników ziemnych — opędzi wszelkie koszty budowy budowy zbiorników, jakoteż rurociągów, tłoczni itd.

W kwestyi zarządu projektowanych zbiorników ropnych, nie ustanawia projekt ustawy stałej normy, ponieważ nie można przewidzieć, jak się późniejsze stosunki ułożą; trzeba jednak wykluczyć odrazu możliwość interpretacji § 2. projektu ustawy, że rezerwoary państwowe mogłyby być oddane prywatnym przedsiębiorcom, i tym sposobem otworzyć pole spekulacji.

Przystępując z kolei do omawiania treści § 3 przedłożenia, trzeba koniecznie wspomnieć o pewnych wydarzeniach, które niedawno miały miejsce i stały się bezpośrednim powodem obecnej akcji.

Jak powszechnie wiadomo, rozpoczął Krajowy Związek producentów ropy z zagranicznymi czynnikami nkłady, których celem było zapewnienie budowy wielkich zbiorników ropy, oraz umożliwienie Krajowemu Związkowi producentów dotrzymania przyjętych na siebie wobec zarządu kolei państwowych zobowiązań.

Pokazało się jednak wkrótce, że korzyści, których się spodziewał Związek producentów zostaną okupione tem, że nie tylko przemysł ropny, ale i cały przemysł naftowy w ogólności, popadłby w stosunek zależności wobec trustu amerykańskiego. Ponieważ taka zależność grozi w dalszym ciągu niesprawiedliwym obciążeniem całej ludności, przeto i pod tym względem rząd pocznwa się do obowiązku strzeżenia interesów ogółu przed szkodą.

Dzięki uprzejmości różnych kół interesowanych, udało się rządowi zawrzeć układ, mocą którego Krajowy Związek producentów zobowiązał się odstąpić zupełnie od t. zw. „interesu amerykańskiego“ pod tym warunkiem, że rząd dostarczy potrzebnych zbiorników na ropę.

Kiedy zatem w razie przyznania żądanego kredytu, zostanie usunięte powyższe niebezpieczeństwo, będzie rzeczą niezbędną wyposażać publiczne czynniki, w takie przepisy, które nie dopuściłyby do powstania przeszkód na drodze naturalnego rozwoju przemysłu naftowego; to stanowisko, którego wyrazem jest § 3. jest tem bardziej uzasadnione, ile że ludność z całą słuszością może żądać, by rezerwoary zbudowane za pieniądze państwowe służyły tylko interesom krajowym. Ale i druga okoliczność, że rozwój stosunków w przyszłości będzie może wymagał bezpośredniego wkroczenia prawodawstwa w stosunki przemysłu naftowego, — zdaje się przemawiać za tem, by rządowi już teraz zapewnić możność pewnego wpływu przy zakładaniu nowych przedsiębiorstw, które zajmować się mają przemysłem ropnym, lub przeróbką ropy.

Co się tyczy potrzebnych przepisów górniczych, to należą one do zakresu ustawodawstwa krajowego.

O ile by więc istniejące obecnie przepisy prawne, mimo ścisłego ich przestrzegania, okazały się jako nie wystarczające, nie omieszka rząd wnieść potrzebnego przedłożenia ustawowego do sejmu galicyjskiego.

Taryfy dla produktów naftowych.

W rezultacie wspólnej akcji podjętej dla ochrony ekonomicznych interesów kraju, przy projektowanej reformie taryf kolejowych, przedłożył Wydział Krajowy Rządowi memoryał, zawierający postulaty taryfowe, ustalone na ankiecie w Wydziale Krajowym dnia 26. kwietnia br.

Memoryał ten, względnie zawarte w nim życzenia, były przedmiotem konferencji w ministerstwie kolejowem, która się odbyła 29.

i 30. kwietnia br. przy współdziałaniu reprezentantów wszystkich gałęzi krajowej produkcji.

Zaznaczając z uznaniem, że ministerstwo kolejowe większość postulatów taryfowych akceptowało, podajemy spis uzyskanych przy wspomnianej konferencji, jakoteż i przy dalszych pertraktacjach koncepcyj, która z chwilą zaprowadzenia zreformowanej taryfy wejdą w życie.

Zamiast normalnych taryf opartej na nowej klasyfikacji towarów i zreformowanym baremie, obowiązywać będą dla galicyjskiego obrotu ropnego następujące ulgi taryfowe:

1) Dla ropy opałowej będzie przyznana bez żadnego ograniczenia i z przerachowaniem baremu przez całą zjednoczoną sieć kolejową, taryfa wyjątkowa I. A. tj. taka sama jak dla węgla pruskiego.

2) Kwestya zrównania taryf eksportowych dla ropy i nafty pozostaje na razie w zawieszeniu.

3) Taryfy wewnętrzne na ropę i naftę będą przedmiotem obrad osobnej ankiety, przyczem ministerstwo kolejowe zapewnia, że nie nastąpi jednostronne przesunięcie warunków konkurencyjnych.

Przymusowe ubezpieczenie urzędników prywatnych.

Nie zamierzamy omawiać genezy ustawy przymusowego ubezpieczenia urzędników prywatnych, gdyż jednym z najenergiczniejszych czynników przygotowujących teren dla ustawy był czas. Słusznie też powiedziano, że gdyby mrówka miała dość czasu, byłaby w stanie zniwelować Montblanc. — Powstrzymujemy się również od krytycznego poglądu na samą ustawę, gdyż ustawy nie mogą być ani lepsze ani gorsze, tylko takie, na jakie społeczeństwo zasługuje. Zmiana ustawy zależy tedy od samego społeczeństwa a w danym wypadku od funkcyjaryuszy prywatnych. Pomijamy zatem polemikę na temat dobrodziejstwa ustawy, zwłaszcza, że jej drażliwe postanowienia są ogólnie znane i przechodzimy do sprawy, która interesuje

nietylko funkcyonaryuszy prywatnych, ale całe nasze społeczeństwo.

Zgodnie z duchem ustawy, ustanowione zostało w Galicyi jako Emerytalny ustawowy zakład zastępczy „Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń urzędników prywatnych we Lwowie“, została więc stworzoną możność lokowania bardzo znacznego kapitału we własnym kraju. I rzecz dziwna, chociaż charakteryzująca dosadnie naszą apatyę w kierunku ekonomicznego podniesienia się. Przed wejściem w życie ustawy przymusowego ubezpieczenia urzędników prywatnych, odbywały się różne zgromadzenia w kraju, na których zawsze „jednocześnie uchwalano“, przystąpić z ubezpieczeniem do jedyne go krajowego autonomicznego Zakładu emerytalnego z stepczego, a więc do Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń urzędników prywatnych we Lwowie.

Uchwała jednak pozostaje uchwałą: u nas tłumaczy się w ten sposób, że jeżeli się jej dotrzyma będzie dobrze, jeżeli zaś nie, to też będzie dobrze. Ot tak sobie... „po naszymu“.

Według ustawy, obowiązkowi ubezpieczenia, podlegają wszyscy funkcyonaryusze prywatni bez względu na to, czy zostaną przez pracodawcę do ubezpieczenia zgłoszeni, lub też pracodawca zgłoszenia zaniecha. Różnica na tem tylko polega, że pracodawca który nie zgłosił swych funkcyonaryuszy w Ustawowym Zakładzie zakładzie zastępczym przed dniem 1. stycznia br., należy przymusowo z urzędu do Powszechnego Zakładu ubezpieczeń w Wiedniu, — Trudno zatem zrozumieć zachowanie się pewnych przedsiębiorstw, które do dnia dzisiejszego nie zgłosiły swych funkcyonaryuszy w Emerytalnym Zakładzie zastępczym, względnie zaniechały dotychczas przeniesienia z Powszechnego Zakładu ubezpieczeń w Wiedniu, tem więcej, że chęć uchylenia się od obowiązku ubezpieczenia, pociąga za sobą karę. Wprawdzie przeciwko samej ustawie jako takiej, można podnieść ciężkie zarzuty, można nawet śmiało powiedzieć, że jest to balast obciążający w rabunkowy sposób tak pracodawców jak i ubezpieczonych, gdyż świadczenia, jakie płyną z ustawy, są śmie-

zne, posiadające raczej charakter jałmużny niż renty lub pensji. Podobno ten Prügel-patent jest płodem wiedeńskich przemysłowców, którzy liczyli na to, że jeżeli go podadzą w obecnej formie, to rozumie się nie zostanie przez ogół przyjęty i w ten sposób sprawa ubezpieczenia na długie lata się odwlece. Od tych projektodawców, nie można się było jednak czego innego spodziewać.

Z tego jednak, że jakaś ustawa jest zła jeszcze nie wynika, by nawet jej dobrych stron nie wykorzystał. Jeżeli został stworzony w kraju Emerytalny zakład zastępczy przy Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń urzędników prywatnych we Lwowie, to chyba naszym obowiązkiem jest, w tej placówce gromadzić tak nasze kapitały jak i nasze siły.

Z przykrością zaznaczyć wypada, że nawet większa część przedsiębiorstw naftowych od tego obowiązku się dotychczas widocznie uchyła, o czem świadczy odezwa Oddziału zawodowego przemysłu naftowego przy Towarzystwie ubezpieczeń urzędników prywatnych następującej treści:

„W odwołaniu się na wysłaną swego czasu odezwę Towarzystwa urzędników prywatnych we Lwowie, jako Emerytalnego ustawowego Zakładu zastępczego, podpisany Wydział oddziału zawodowego przemysłu naftowego zwraca się do WPanów z uprzejmą prośbą, o zawarcie obowiązkowego ubezpieczenia po myśli ustawy emerytalnej z dnia 16. grudnia 1906 r. w powyższym Towarzystwie, jako jedynym krajowym i autonomicznym Zakładzie zastępczym.

W tym celu pozwalamy sobie przestać w załączeniu wszystkie do zawarcia ubezpieczenia potrzebne formularze, które prosimy wypełnić podwójnie, a to w celu wymeldowania funkcyonaryuszy ze Zakładu powszechnego i przeniesienie ich do Emerytalnego Zakładu zastępczego.

Dla informaeyi WPanów zauważamy, że przez niezgłoszenie dotychczas ubezpieczenia, należą WPanowie przymusowo do Zakładu powszechnego i obowiązani są WPanowie od zaległych premij płacić 4 procent zwłoki, a nadto może być wymierzona z urzędu grzywna za ustawowe przekroczenie.

Aby więc zgłoszenie do Zakładu emerytalnego zastępczego było pod względem formalnym prawomocne, zechcą W Panowie założyć dotychczas wkładki, a więc aż do dnia 31. lipca br. wraz z 4 proc. odsetek zwłoki uiszczyć wprost Zakładowi powszechnemu, natomiast od dnia 1. sierpnia prosimy składki uiszczać do Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń urzędników prywatnych we Lwowie jako do Zakładu emerytalnego zastępczego.

Przeniesienie ubezpieczenia do Zakładu emerytalnego zastępczego winno być skutecznione nie tylko z pobudek patriotycznych, ale nawet z pobudek czysto egoistycznych. Wszak ustawa w obecnej formie zawiera tak dla ubezpieczonych, jak i dla pracodawców nieproporcjonalne ciężary, a te usterki ustawy dadzą się usunąć tylko przy świadomym i zjednoczonym działaniu, porozumienie się zaś tem będzie łatwiejsze, jeżeli będziemy u siebie w domu.

Wyrażamy nadzieję, że W Panowie prosbę naszą uwzględnią raczą, a oczekując przedłożenia wypełnionych formularzy in duplo, zasyłamy Szcześć Boże“.

Spodziewać się należy, że odezwą ta odniesie pożądaną skutek i pp. przemysłowcy, którzy dotychczas swych funkcyjaryszy nie zgłosili, uczynią to w jak najkrótszym czasie, zwłaszcza, iż od ustawowego obowiązku uchylić się nie mogą. Jeżeli zaś konieczności poddać się trzeba, niechże pp. przemysłowcy okażą przynajmniej dobrą wolę i zgłoszą swych pracodawców w Ustawowym Zakładzie zastępczym, a więc w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń urzędników prywatnych we Lwowie. *M. S.*

Wystawa przemysłu naftowego.

Otrzymałmśmy następujący komunikat z prośbą o zamieszczenie go na łamach naszego czasopisma:

„Podniesioną została myśl urządzenia we Wiedniu przy pomocy Urzędu popierania przemysłu Ministerstwa robót publicznych wystawy, mającej przedstawić rozwój przemysłu ropnego i zużytkowanie produktów ropnych ze szczególnem uwzględnieniem

zastosowania tychże do celów przemysłu i rękodziela.

Jakich korzyści spodziewać się należy po racjonalnem przeprowadzeniu takiej wystawy, niepotrzebujemy chyba szczegółowo tłumaczyć. Nadmienić nam jedynie wypada, że zdaniem naszym wystawa taka miałaby nie tylko nadzwyczajne znaczenie dla podniesienia przemysłu ropnego Galicji, lecz wpływając by musiała niezawodnie także na szybszy rozwój przemysłu i rękodziela przez wykazanie przemysłowcom dowodnie ogromnych korzyści, jakie im zużytkowanie ropy ewentalnie jej przetworów dać musi.

Celem naradzenia się nad krokami jakie w tej sprawie przedsięwziąć należy i ustalenia linii wytycznych wystawy, mam zaszczyt zawiadomić, że zwołam na pierwsze dni września br. zgromadzenie interesentów galicyjskich zapewne do biura lwowskiego Instytutu popierania przemysłu, na które będę miał zaszczyt zaprosić wszystkich interesentów z prośbą o przedstawienie nam swego cennego zdania. Na zgromadzeniu tem przedstawi referent techniczny galicyjski Urzędu popierania przemysłu Ministerstwa robót publicznych inż. Till, który zobowiązał się na to zebranie przybyć, warunki i przepisy urzędowe, odnoszące się do urządzania wystaw w Urzędzie popierania przemysłu.

Dr. Roger Battaglia,

Poseł do Rady państwa i ua Sejm,
Członek Rady przyb. popier. przem.

Z Tustanowic.

Produkcya Tustanowic w drugiej połowie bm. jest znacznie większą, jak w pierwszej połowie, z powodu do wiercenia kilku znaczniejszych szybów, a mianowicie:

Szyb „Marya Teresa“ Nr. III, będący własnością firmy hr. Resseguier & dr. Fränkel, w głębokości 1212 m., dostał około 15 cystern, która to produkcya do dzisiejszego dnia trzyma się niezmienną.

„Br. Popperowa II“, Wł. Długosz & Br. Popperowa dostał dnia 13 bm. w głębokości 1215 m., przeszło 15 cystern, produkcya ta spała nieco w ostatnich dniach, a obecnie wynosi 12 cystern dziennie.

Tow. Karpackie w Dąbrowie na nume-
rze III, dostało dn. 16 bm. w głębokości
1269 m., około 30 cystern.

Produkcya na tym szybie podniosła się
przez parę następnych dni do wysokości 45
cystern, atoli przed kilkoma dniami opadła
wskutek zagwożdżenia otworu i wynosi obec-
nie przeszło 35 cystern.

Następnie dn. 23 bm. szyb Galicji „Ju-
liusz“ 1030 m. głęboki, wyrzucił przez dobę
35 cystern, lecz zaraz na drugi dzień opadł
do 15 cyst., i w tej wysokości trzyma się do
dnia dzisiejszego.

Wreszcie przed kilkoma dniami przy-
szedł szyb „Józef“ (Schreier & Ska) 1147
m. głęboki z produkcją dochodzącą do 30
cystern dziennie, która osłabła nieco obec-
nie, lecz zawsze wynosi jeszcze 25 cystern
dziennie.

Z szybów dawniejszych opadł o parę
cystern „Banzay II“, który obecnie produ-
kuje 10 cystern dziennie, „Alfred“ również
spadł na 15 cyst., „Władysław I“ od dłuż-
szego czasu trzyma się tej samej wysokości
(24 cystern), natomiast „Bitum“ podniósł się
o kilka cystern i daje obecnie przeszło 25
cystern. Najproduktywniejszy ze wszystkich
szybów „Nafta“ Nr. II., trzyma się ciągle po-
wyżej 50 cystern dziennie. Ogółem produk-
cya dzienna Tustanowie wynosi obecnie oko-
ło 480 cystern, zaś Borysławia około 60 cy-
stern, razem 540 cystern.

W Truskawcu, gdzie wierci węgierskie
Towarzystwo naftowe, w szybie „Livia“, głą-
bokim 1168 m., pokazują się ślady ropne
i dość silne gazy, właściwa produkcya atoli
spodziewana jest dopiero w 1250 do 1300
metrach.

Przemysł naftowy

w Stanach Zjednoczonych Ameryki w roku 1908.

Kurt Pietrusky, Chikago.

(Dokończenie).

Zapasy ropy całego pola naftowego wy-
nosiły 1. stycznia 1909 roku 3,225.764 be-
czek, wobec 3,643.125 beczek w styczniu
1908 roku, zapotrzebowane więc było więk-
sze niż produkcya. Pomimo tego ceny zna-
cznie opadły, głównie z powodu odkrycia
dwu nowych basenów ropnych (Markham
i Goose Creek).

Kalifornia. Chociaż już rok 1907
był bardzo pomyślnym dla kalifornijskiego
przemysłu naftowego, to jednak stosunki te
jeszcze bardziej się polepszyły w roku spr-
awozdawczym. Fakt ten należy zawdzięczać
nadzwyczaj wielkiemu zapotrzebowaniu tak
olei rafinowanych, jakoteż i ropy opałowej.
Tow. „Standard Oil Co.“, powiodło się stwo-
rzyć dla swoich produktów znaczny zbył
w środkowej i południowej Ameryce, tak że
w tym roku zmuszone jest powiększyć, kosztem

Okreg:	Szyby skończone.	Szyby suche:	Szyby w wierceniu	Szyby pro- duktywne:	Dzienna produkcya	Dzienna ekspedycya
Kan River	126	3	75	1323	34000	34000
Coalinge	38	5	128	456	33500	33500
Santa Maria	41	2	54	176	28500	28500
Los Angelos	32	3	43	617	13800	13800
Mek Kettrich	56	1	68	216	10800	10800
Gunset-Midvay	24	—	48	122	11000	11000
Fullerton	12	—	34	198	10600	10600
Whittier	16	—	8	132	2700	2700
Newhall-Ventura	25	4	6	175	1400	1400
Tiber	6	2	—	12	200	200
ogółem	376	20	464	3427	147500	147500

jednego miliona dolarów, swoją rafinerię w Port Richmond.

Wartość ropy kalifornijskiej polega na używaniu jej do celów opałowych, oraz do wyrobu asfaltu. Szczególniej ten drugi produkt zaczyna powoli rugować z targu ropy wenezuelskie i trynidadzkie. Produkcya ropy zaś nie pokrywa jednak zapotrzebowania. Zarządy 3 wielki kolei, które mają główną siedzibę w Kalifornii, pomnażają systematycznie liczbę lokomotyw, opalanych opalanych ropę. Kolej żelazna „Panama“, oraz nowa kolej guatemalska używają do opalania lokomotyw wyłącznie ropy. Departament marynarki zamyśla również zaprowadzić na statkach wojennych opał ropą. Oprócz tego bardzo znaczna ilość najróżnorodniejszych przedsiębiorstw przemysłowych zaczyna posługiwać się ropą jako materiałem opałowym. Wobec tak ogromnego zapotrzebowania, musiała naturalnie wzmoż się i czynność wiertnicza, która bezwątpienia i w r. 1909 utrzyma się na tem samym stadium, co w roku sprawozdawczym.

Powyższe zestawienie daje jasny pogląd na rozwój kalifornijskiego przemysłu naftowego w roku sprawozdawczym, jak również na partycypacyę w tej produkcji poszczególnych okręgów.

Ogólna roczna produkcya Kalifornii

w roku 1908. wynosiła 47,610.000 beczek wobec 39,748.375 beczek, w r. 1907, czyli że zwiększyła się o blisko 8 milionów beczek. Z tej produkcji w roku sprawozdawczym przypadają na poszczególne okręgi następujące ilości ropy.

Kan River	14,500.000	beczek
Coalinge	10,500.000	„
Santa Maria	9,000.000	„
Los Angeles	4,500.000	„
Meckertreich	2,500.000	„
Gunzet-Midway	2,000.000	„
Fullerton-Puente	3,000.000	„
Whittier	600.000	„
Newhall-Vntura	350.000	„
Inne okręgi	60.000	„
	<u>razem</u>	47,610.000 beczek

Z powodu wielkiego zapotrzebowania wynosiła w roku sprawozdawczym cena ropy opałowej 65—75 centimów, nafty rafinowanej 87 i pół centima za beczkę loco kopalnia. W roku 1909-ym cena ta podwyższyła się na jednego dolara.

Na mocy powyższych danych przystąpimy teraz do ogólnego zestawienia całego przemysłu naftowego w Stanach Zjednoczonych. Dla ułatwienia poglądu zamieszczamy daty statystyczne z dwu ubiegłych lat:

Ogólna produkcya:

Pola naftowe:	1908	1907	1906
	beczek (około 42 Gallons = 159 litrów)		
Appalachijskie włącznie z Kentucky	25,000.000	25,342.137	27,741.472
Lima	7,500.000	13,121.094	17,554.661
Illinois	37,000.000	24,281.973	4,397.661
Mitecontinent	48,275.000	46,846.267	12,838.553
Golf-Texas-Louisiana	16,800.000	16,410.299	22,527.520
Kalifornia	47,610.000	39,748.375	33,098.598
Mniejsze pola naftowe	425.000	345.190	336.082
<u>ogólna suma</u>	<u>182,610.000</u>	<u>166,095.335</u>	<u>126,493.936</u>

Wiadomości z targu ropnego.

Według podania p. Alfonsa Gostkowskiego, zaprzysiężonego sensala dla sprzedaży produktów naftowych i ropy we Lwowie, ceny ropy w miesiącu lipcu przedstawiały się następująco:

DATA	W A L U T A					
	15/VII.	31/VII.	30/VIII.	sierp.—wrz. październ.	wrz.—paźdz. listopad.	R. 1910.
13. lipca 1909	166—167	169—170	174—175	175—180	180—182	215—220
14. „ „	166—167	169—170	174—175	175—180	180—182	215—220
15. „ „		165—166	169—170	173—157	175—177	190—215
16. „ „		166—168	168—170	173—157	175—177	190—215
17. „ „		148—150	152—154	154—158	158—160	190—200
18. „ „		145—150	149—152	152—156	156—158	00—00
19. „ „		147—149	150—152	153—156	156—158	00—00
20. „ „		147—149	150—152	153—156	156—158	00—00
21. „ „		152—153	153—155	157—160	162—164	190—200
22. „ „		152—153	153—155	157—160	162—164	190—200
23. „ „		158—160	162—165	166—168	168—170	190—200
24. „ „		163—165	164—166	168—170	170—172	190—200
25. „ „		163—167	164—166	168—170	170—172	190—200

Inżynierowie przedsiębiorcy Bielski, Łukaszewski & Ska kom.

Borysław, telefon 121.

W BORYSŁAWIU

Lwów, telefon 848.

KRONIKA.

Ankieta w Wydziale krajowym. Dnia 29. bm. odbyła się w sali komisyjnej Wydziału krajowego ankieta w sprawie sanacji krajowego przemysłu naftowego. Przedmiotem obrad ankiety były sprawy objęte uchwałą Sejmu krajowego z dnia 19. października 1908 roku, a mianowicie:

1) Zmiana wzgl. uzupełnienie ustępów krajowej ustawy naftowej z d. 22. marca 1908. dotyczących postanowień o ułożeniu prawnych stosunków kilku współuczestników pola naftowego. 2) Reorganizacja krajowej stacji doświadczalnej dla produk-

tów naftowych we Lwowie. 3) Kwestya sanacji stosunków przemysłu naftowego wogóle.

Szczegółowy przebieg powyższych obrad zamieścimy w najbliższym numerze.

Galicyjskie górnicze Towarzystwa akcyjne naftowe. Walne Zgromadzenie akcjonariuszy tego towarzystwa, które się odbyło 19. bm., postanowiło z czystego zysku za rok administracyjny 1908/9, w kwocie K. 136,488.57 pozostałego po dokonaniu znacznych odpisów z inwestycji towarzystwa, wydzielić statutową kwotę K. 6,824.43 do funduszu rezerwowego, kwotę K. 6,483.20 na tantlemy Rady zawiadowczej i wypłacić K. 120.000 jako 6⁰/₁₀ dywidendę; pozostała reszta w kwocie K. 3,180.94 z doliczeniem pozostałości z poprzed-

niego roku administracyjnego w kwocie 16.631,91 K. przenieść na nowy rok administracyjny. Przewodniczący wiceprezydent radca ces Vesely podniósł w swej przemowie, iż towarzystwo zawdzięcza ten dodatni wynik bilansowy nadzwyczajnej produktywności swych kopalń i wyzyskaniu wydajności swej rafinerii w Ustrzykach, jak nie mniej ogólnemu kierownictwu, co zwłaszcza z tego względu zasługuje na podkreślenie, iż w roku administracyjnym 1908/9 miano do walczenia z najgorszą konjunkturą, jaka się zdarzyła od czasu powstania przemysłu naftowego w Galicyi.

Ustępujący członkowie Rady zawiadowczej zostali ponownie wybrani, a na odbytem następnie posiedzeniu Rady zawiadowczej obrano radcę ces. p. Juliusza Veselego prezydentem, zaś p. Karola Perutza wiceprezydentem. Na wniosek dyrektora p. Kaána udzielono prokury p. Karolowi Portenschlagowi.

Wyplata kuponu Nr. 3. nastąpi począwszy od 20. lipca br. po K. 24.— od akcji w kasie towarzystwa we Lwowie, w Praskim Banku kredytowym w Pradze i tegoż filiiach.

Rozszerzenie rafinerii nafty w Limanowie. Założona w r. 1907 przez tow. „Licht- u. Kraft-Gesellschaft“ rafineria nafty w Limanowie będzie obecnie znacznie rozszerzona, wskutek czego produktywność jej wzrośnie z 6.000 cystern na 14.000 cystern rocznie. Roboty inwestycyjne zostały już rozpoczęte i zostaną ukończone w grudniu br.

Niedawno krążyła pogłoska, że towarzystwo powyższe łączy ścisły stosunek z „Vacuum Oil Comp.“. Pogłoska ta okazała się z gruntu fałszywą. Dyrektor Gascheau twierdzi z całą stanowczością, że towarzystwo pracuje zupełnie samodzielnie i nie myśli wcale pozbawiać się tej samodzielności i na przyszłość. Wersja ta mogła powstać jedynie z tego powodu, że tow. „Vacuum Oil Comp.“ na mocy szluszów zakupywało od rafinerii w Limanowie naftę. Stosunek więc obu tych przedsiębiorstw jest więc na zupełnie innej podstawie, niż dotychczas mylnie przypuszczano.

Pierwsi szttygarzy z polskiej Szkoły górniczej w Dąbrowie na Ślązku austr. W dniach 19. i 20. lipca odbywał się w Szkole górniczej w Dąbrowie, założonej jak wiadomo przez Związek polskich górników, pierwszy końcowy egzamin na dozorców (szttygarów). Przewodniczył egzaminowi inż. Schimitzek, dyrektor kopalń w Sierszy, prócz niego egzaminowali jeden z inspektorów kopalń śląskich oraz kierownik zakładu. Poza tem przysłuchiwała się egzaminowi pokaźna liczba osobistości ze świata urzędniczego i górniczego. jakoto: starosta frysztacki, kilku komisarzy z Urzędów górniczych w Krakowie i Mor. Ostrawie, kilku kierujących inżynierów kopalń śląskich sekretarz Związku polskich górników itd. Przystąpili do egzaminu wszyscy kończący kurs fachowy uczniowie i złożyli go bez wyjątku. Są to mianowicie: Franciszek Chmiel, Franciszek Fabera (z od-

znaczeniem), Paweł Fierla (z odzn.), Karol Furiok, Ludwik Kopiec, (z odzn.), Ferdynand Kozubek (z odzn.), Franciszek Matuszek, Józef Ozana, Rafał Paździora, Bogusław Polak, Karol Przeczek, Józef Pyszka (z odzn.), Karol Rzyman, Henryk, Sztfelek, Engelbert Wierba, Józef Wartny, Józef Koziół, Józef Pędzikiewicz, Stanisław Pitula (z od.), Wacław Targosz (z odzn.) Czterej ostatnio wymienieni pochodzą z Galicyi, reszta ze Śląska. W całości więc z 20 egzaminowanych, uznano za uzdolnionych 13, za bardzo uzdolnionych 7. Ten nadzwyczaj pomyślny wynik daje chlubne świadectwo kierownictwu szkoły, a może także prze kona do reszty o wartości szkoły nieprzychylnych jej długo właścicieli kopalń śląskich.

Ankieta rządowa w sprawie sanacji przemysłu naftowego odbędzie się we Wiedniu w ministerstwie kolejowym dnia 30. bm.

Przystąpienie Tow. „Galicia“ do bloku rafinerów. Jak wiadomo, wzbraniało się tow. „Galicia“ przystąpić do bloku rafinerii i to z tego powodu, że przeznaczony dla tegoż towarzystwa kontyngent nie odpowiadał jego sprawności. W ostatnich dniach odbyły się znowu rokowania interesowanych czynników mające na celu zjednać „Galicię“ dla bloku. Usiłowania te będą prawdopodobnie uwieńczone pomyślnym skutkiem.

Międzynarodowa Komisya naftowa. 13-go lipca odbyło się we Wiedniu w ministerstwie handlu 2-gie posiedzenie sekcji austriackiej międzynarodowej Komisji naftowej pod przewodnictwem szefa sekcji Broschego. Z Galicyi wzięli udział w tem posiedzeniu prof. Załoziecki i dr. Bartoszewicz. Na posiedzeniu tem kooptowano do Komisji prof. Claudy'ego, Kirschera, dra Schwarza, Berlina, nadradcę Horszowskiego ze Lwowa, radcę dworu Joasa i przedstawiciela towarzystw asekuracyjnych. Prof. Załoziecki zdał sprawozdanie z ostatniego posiedzenia międzynarodowej Komisji w Londynie; na tem posiedzeniu wynikła różnica zdań co do zadań międzynarodowej Komisji naftowej i delegaci innych państw zrobili ustępstwo delegatowi amerykańskiemu, by Komisya ograniczyła się do ustalenia metod badania produktów naftowych; w Austrii do tych badań zostaną powołane stacya doświadczalna dla produktów naftowych we Lwowie i laboratorium przy stow. „Olex“. Mimo tej uchwały w Londynie sekcya austriacka na ostatniem posiedzeniu uchwaliła zajmować się i innymi sprawami i zatrzymać podział na 4 subkomitety. Przewodniczący szef sekcji Brosche przydzielił 3-mu subkomitetowi pracę nad reformą rozporządzenia o przechowywaniu i transporcie olejów mineralnych, poczem nastąpiło ukrztytuowanie się subkomitetów i wybrano komisję z trzech dla obmyślenia środków finansowych sekcji. Na tem posiedzenie zamknięto.

Z Rumunii. Ministerstwo handlu postanowiło otworzyć w Ploesti giełdę. W tych dniach nastąpi nominacya członków giełdy, którzy będą tworzyć

komitet giełdowy. Nowa ta instytucja będzie na razie operować na rynku naftowym i ropnym.

Z Anglii. Jak nam donoszą, zaczyna się w angielski przemysł naftowy według wszelkiego prawdopodobieństwa coś w rodzaju wojny. Zdaje że cichy układ trwający już od dłuższego czasu między towarzystwami „Anglo-American Oil Company“, „Homelight Oil Company“ a „British Petroleum Company“ — został w zeszłym miesiącu zerwany. Od tego czasu tow. „Anglo-American Oil Comp.“ czyniła wszelkie możliwe wysiłki aby cały handel naftą zagarnąć w swoje ręce. W tym celu wysłała wszystkim swoim odbiorcom do podpisu kontrakt, mocą którego zobowiązać się mieli odbiorcy do kupna nafty tylko u powyżej wymienionego towarzystwa. Firma ta zapomniała o jednej rzeczy, mianowicie, że kupiec angielski niczego tak nienawidzi, jak wszystkiego rodzaju ograniczenia. I dlatego towarzystwo straciło za jednym zamachem całą falangę klientów. Dalszym następstwem tego błędnego kroku tow. „Anglo-American Comp.“ była szalona deruta na londyńskim rynku ropnym.

Nafta w Egipcie. Konsul austriacki w Port Said donosi co następuje: Towarzystwo „Egyptian Oil Trust Ltd.“ utworzone przed dwoma laty przez egipski bank krajowy, o kapitale zakładowym 50.000 funtów szterlingów, zaczęło niedawno pod kierownictwem naczelnego inżyniera D. A. Sutherlanda, eksploatować teren w Gebel Gomsah niedaleko kanału Suezkiego. Z trzech dotychczasowych szybów, dowiercono w jednym w głębokości 430 m. bardzo obfite źródło ropne; które tryskając na 60 stóp w górę ma dawać 300 baryłek ropy dziennie. W dwóch pozostałych szybach natrafiono już w głębokości 100 i 150 m. na pokłady gipsowe i kredowe. Ponieważ ogólnie twierdzą, że wszystkie znamiona poprzedzające wybuch ropy w pierwszym szybie, jak układ geologiczny terenu, wielka ilość gazu napływ wody i t. d. — mają miejsce i w dwu innych szybach, przeto można przypuszczać, że tow. „Egyptian Oil Trust Ltd.“ operuje rzeczywiście na bardzo bogatym terenie naftowym. Dodatnią stroną tego terenu naftowego, jego położenie, jest bowiem od wybrzeża morskiego, dostępnego i dla wielkich okrętów, oddalony tytko o niecałe 100 m., co ułatwia ogromnie ekspedycję ropy. Obecnie noszą się tamtejsze koła z myślą założenia rurociągu, łączącego kopalnię z Suezem, by móżd doprowadzić do tego portu płynny materiał opałowy i świetlny. Obecnie wysłano do Londynu w celach analizy, 10 baryłek omawianej ropy i postanowiono aż do czasu zbadania tejże na razie szyb zastanowić.

Źródła ropne nad Morzem Czarnym. Na półwyspie Krym natrafił tymi dniami rosyjski Związek wiertniczy „Rakij“ na nowe źródła ropy. W pobliżu Kercz natrafiono w głębokości 350 m na źródło, które daje dziennie 6 wagonów ropy.

Ważność tego źródła polega na tem, że wobec taniego przewozu okrętami, oszczędza się w porównaniu z transportem ropy z Baku, około 65% oplat taryfowych. Odkrycia dokonał znany był oaczelny dyrektor Związku wiertniczego w Erkelenz Antoni Raky.

Wiadomości z Meksyku. W ostatnich czasach odkryto tutaj cały szereg nowych źródeł ropnych, które się odznaczają badzo wielką produkcją. Koszta eksploatacy są stosunkowo nie wielkie, gdyż ropa znajduje się tu już w głębokości 100—150 m. „Sonana Mercantil“ organ, Związku przemysłowców i handlowców, twierdzi, że Meksyk byłby w stanie pokrywać najmniej przez 200 lat zapotrzebowanie ropy całego świata, gdyby nastąpiła eksploatacy wszystkich terenów naftowych. Chociaż w powyższym twierdzeniu jest trochę przesady, to jednak łatwo pojąć, że zdanie to napelnia obawą niezawisłych do tego czasu producentów ropy w Stanach Zjednoczonych i że ci ostatni stanowczo sprzeciwiają się uwolnieniu od cła ropy meksykańskiej.

Zakupno terenów naftowych. Pewne amerykańskie konsorcjum handlowe wysłało swoich zastępców do Baku dla zakupna terenów naftowych. Równocześnie traktuje konsorcjum w kraju zakaukaskim o zakupno tamtejszych gruntów. Prawdopodobnie przybędą przedstawiciele tego konsorcjum także i do Rumunii, ażeby zbadać sytuację tamtejszego przemysłu naftowego i ewentualnie uzyskać jakieś koncesye.

PO ZAMKNIĘCIU NUMERU.

Donoszą nam z Vichy, że bawiący tam na kuracwi p. Adam Trzeciński, członek Wydziału Krajowego Towarzystwa naftowego, podczas wycieczki samochodem został wskutek pęknięcia pneumatyku wyrzucony z samochodu tak nieszczęśliwie, że cała prawa ręka została zgruchotana a temsamem musiała natychmiast nastąpić amputacya całej ręki. Chory, który znajduje się w szpitalu, ma się stosunkowo dobrze.

Krajowe Towarzystwo Naftowe wydało
własnym nakładem nową

ustawę naftową

wraz z odnośnemi rozporządzeniami władz
górnicznych w jednej broszurze.

Cena broszury 2 Korony.

C. k. Zarząd Salinarny w Dolinie.

L. 837/909.

Ogłoszenie licytacji.

Celem zabezpieczenia dostawy ropy opałowej dla kilku zarządów salinarnych, a mianowicie:

w czasie od 1. stycznia 1910
do końca grudnia 1910 :: ::

dla zarządu salinarnego:

w Lacku	33.000	q
w Drohobyczu	16.000	»
w Stebniku	33.000	»
w Bolechowie	21.000	»
w Dolinie	26.000	»
	<u>129.000</u>	q

w czasie od 1. marca 1910
do końca grudnia 1910 :: ::

dla zarządu salinarnego w Kałuszu 17.500 q
odbędzie się w kancelaryi c. k. zarządu salinarnego w Dolinie publiczna licytacja zapomocą pisemnych ofert

dnia 11. sierpnia 1909 r.

Oferty według udzielonego wzoru sporządzone, należyście ostemplowane, własnoręcznie podpisane, zaopatrzone w poręczne w wysokości 5% rocznej kwoty, obliczonej według ilości ropy i oferowanych cen jednostkowych w gotówce lub papierach wartościowych, zawierające oświadczenie, że oferentowi znane są warunki licytacyjne i że się im bezwarunkowo poddaje, mają być wniesione najpóźniej do **godziny 12 w południe dnia 11. sierpnia 1909** do rąk Naczelnika c. k. zarządu salinarnego w Dolinie.

Oferty po terminie wniesione jakoteż wszelkie dotatkowe oferty nie będą uwzględnione.

Bliższe warunki licytacyjne, jakoteż formularz oferty i t. d. można przejrzeć w zarządzie salinarnym w Lacku, Drohobyczu, Stebniku, Bolechowie, Dolinie i Kałuszu w godzinach urzędowych.

C. K. ZARZĄD SALINARNY.

Dolina, dnia 12. lipca 1909.

Posada.

Zarząd Szkoły górniczej w Dąbrowie (Śląsk austr.) rozpisuje niniejszem konkurs na posadę asystenta. Z posadą tą, która będzie nadaną na przeciąg dwóch lat poczynawszy od 1. września br. są połączone następujące pobory: w ciągu trzech pierwszych miesięcy próbnych pensya w wysokości 120 Kor. (sto dwadzieścia) miesięcznie i wolne pomieszkanie, opał i światło, po trzech zaś miesiącach zadowolniającej pracy nastąpi podwyższenie płacy o 50 Kor. miesięcznie.

Podania zaopatrzone w świadectwo z drugiego egzaminu państwowego złożonego na jednym z Wyższych Zakładów Montanistycznych, należy listem poleconym wnosić najpóźniej do dnia 15. sierpnia, na ręce Zarządu Szkoły.

Zarząd Szkoły Górniczej
Dąbrowa (Śląsk austr.)

KRAJOWA

Szkoła górnicza i wiertnicza

W BORYSŁAWIU

Nauczyciel wiertnictwa:

pan inżynier Kazimierz Miński

Nauczyciel górnictwa:

pan inż. Kazimierz Broniowski

ROK SZKOLNY ROZPOCZYNA SIĘ

1-GO PAŹDZIERNIKA

::: KAŻDEGO ROKU :::

Zgłoszenia przyjmuje:

Dyrekcya szkoły w Borysławiu.

PIERWSZA KRAJOWA

Fabryka chemiczno-technicznych smarów
i pakunków do maszyn parowych

EDWARDA HELLWIGA

we Lwowie, ulica Kopernika liczba 29
Adres telegraficzny: Hellwig, Lwów, Kopernika.
poleca

znakomite szczeliwa (pakunki) i smary do
maszyn parowych, a mianowicie:

Szczeliwa „Wulkan“, „Pionier“ i „Smok“ z najlep-
szego asbestu, konopi i bawełny.

Smary: „Wulkan“, „Pionier“ i „Smok“ do szczeliw,
„Saturn“ do kurków parow. „Merkur“ do
skóry. „Eros“ do kolektorów. „Neptun“ do lin
konopnych. „Jupiter“ do rzemieni z sierści wiel-
błądziej. „Jowisz“ do lin drucianych. „Mars“ do
rzemieni. „Conservator“ do gumy. „Regulator“ do
trybów. „Apollo“ do łożysk. „Wezuwiusz“ do lak.
kotłów. „Puritas“ przeciw tworzeniu się kamienia
w kotle. „Venus“ do czyszczenia metalu. Tłuszcz
tawotowy. Waselina.

Na składzie utrzymuje: oliwę, ragozynę S. M.
Schibaeffa & Co w Baku, oleje cylindr. ameryk.
i krajowe i wszelkie inne przybory do maszyn
parowych.

DOM KOMISOWO-HANDLOWY

Zygmunta Jana MARSZAŁKIĘWICZA

Lwów, ul. Bielowskiego 1. 6.
(FIRMA ZAPROTOKOLOWANA).

Przyjmuje zastępstwa fabryk krajowych, pośre-
dniczy i informuje w kwestjach rodzimego prze-
mysłu i handlu.

Nadto zajmuje się „Porządkowaniem stosunków
majątkowych“, regulowaniem hipotek, wyrabia-
niem i konwersją pożyczek hipotecznych. Pośre-
dnictwo w kupnie i sprzedaży majątków. Przepro-
wadzanie komisowej cześciowej parcelacyi.

Pośredniczy w sprzedaży i zakupnie, wdzier-
żawianiu terenów i kopalń naftowych, jako też
udziałów w tychże uprawnieniach pod najprzy-
stępniejszymi warunkami. Kupuje i sprzedaje ropę.

Zastępstwo firm zagranicznych.

Dom omisowy posiada najznakomitsze siły fa-
chowe tak w technicznym zakresie jak i w han-
dlowym. Załatwia wszelkie zlecenia punktualnie
i szybko.

OLEJE MASZYNOWE pierw-
szorzędnej jakości
OLEJE DO PODŁÓG
OLEJE i ROPE DO PĘDZE-
NIA MOTORÓW
KOMPOZYCJE DO ROP-
NYCH PALNIKÓW POKO-
JOWYCH

NAFTĘ DO PALNIKÓW
„LUX“ I DOSKONAŁE
specyalne SORTY NAFTY
BENZYNY MOTOROWE po
najtąńszej cenie
BENZYNY AUTOMOBIL. i
BENZYNY DO LAMP GÓR-
NICZYCH i wszelkich celów

POLECA FABRYKA NAFTY

Waleryana Stawiarskiego i Spółki

KROSNO

SKŁAD KOMISOWY W BORYSŁAWIU POD KIEROWN. P. BACHOWSKIEGO

gdzie jest zawsze dostateczny zapas wszystkich towarów.

Poczt. Kasa oszcz. Nr. 74046.

Telefon Nr. 905.

Ostrowski & Cudek

Dom handlowy dla interesów przemysłowo-naftowych

we Lwowie, ul. Kopernika 1. 21.

Przeprowadza: Kupno i sprzedaż udziałów kopalnianych, kupno i sprzedaż ropy.
Organizuje: Spółki naftowe z drobnymi udziałami. Poleca: Przedsiębiorców wiert-
niczych do wierceń akordowych.

Ofiarujemy usługi jako eksperci przy wszelkich transakcyach z przemysłem na-
ftowym łącznie mających.

Dla wygody naszych P. T. Klientów urządziliśmy

Biuro techniczne

które pozostaje pod kierownictwem inżyniera Seweryna Blaima.

Sporządzamy: Pomiary i niwelacje terenów, plany sytuacyjne terenów, kopalń
i szybów naftowych, zgłoszenia kopalń do władz górniczych, profile otworów
świdrowych i wszelkie czynności w zakresie miernictwa wchodzące.

Posiadamy bogato zaopatrzonego zbiór kopii map katastralnych

Adres dla telegramów: Ostrowski Cudek Lwów.

Przedsiębiorstwo dla głę-
bokich wierceń

Wit Sulimirski
w Borysławiu

długoletnie doświadczenie na
kopalniach ropy w Galicyi,
na Kaukazie i w Rumunii;
obejmuje akordy wiertnicze
ewent. z własnym udziałem.
Ekspertyzy terenów galicyj-
skich i kaukazkich. Kupno
i sprzedaż terenów nafto-
wych.

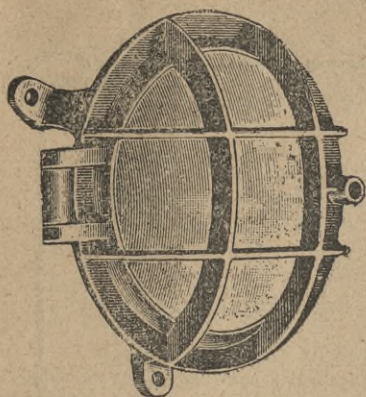
ALFONS GOSTKOWSKI

przez Izbę handlową i przemysłową
we Lwowie mianowany, i przez
c. k. Namiestnictwo potwierdzony
i zaprzysiężony

senzal

dla sprzedaży i kupna ropy, wo-
sku ziemnego i produktów tych
minerałów. Jako urzędnik pu-
bliczny pobiera przy transakcyach
ściśle oznaczoną a zatwierdzoną
przez Namiestnictwo opłatę senzala.
Udziela swej klienteli rzeczowych
i wiarygodnych informacyi w za-
kres przemysłu naftowego wcho-
dzących.

Biura: Lwów, plac Smolki 1. 4.
Tel.: 1059

URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE

ŚWIATŁA = SIŁY = TRAKCYI

SKŁADY MATERIAŁÓW
INSTALACYJNYCH ==

INŻYNIEROWIE KNAUS & CZAJKOWSKI
PRZEDSIĘBIORSTWO ROBÓT ELEKTROTECHNICZNYCH
LWÓW, UL. KOPERNIKA 26 — TELEFON NR. 40

PROJEKTY I KOSZTORYSY BEZPŁATNIE

TOWARZYSTWO dla handlu, przemysłu i rolnictwa we Lwowie

VEREIN FÜR HANDEL, GEWERBE UND ACKERBAU IN LEMBERG.

Wylączne zastępstwo na Galicyę:

Fabryki rur Mannesmana w Komotau, — walcownia rur w Schönbrunn, — oraz Galicyjskiego karpackiego naftowego Tow. przedtem Bergheim & Mac Garvey w Glinniku maryampolskim.

Dyrekcya we Lwowie, ul. Romanowicza 3. * Filie Towarzystwa w Borystawiu, Krośnie i Zagórze.

Adres telegraficzny:
Towarzystwo handlowe Lwów.

Konto p. k. o. 825 991.
Rach. bieżący w Banku krajow.
Telefon Nr. 168.

Telegramm-Adresse:
Handelsverein Lemberg.

Towarzystwo dostarcza:

Rury wiertnicze, gazowe, pompowe, do wodociągów i inne wszelkiego rodzaju. Maszyny i kotły parowe. Narzędzia wiertnicze. Liny druciane we wszelkich wymiarach. Kompletne urządzenia do elektrycznego oświetlania. Fittingi, kurki, połączenia itp. Wszelkie materiały potrzebne tak przy instalacji jak i popędzie maszynowym.

Zastępując firmy lub sprowadzając towary, towarzystwo kieruje się przedewszystkiem myślą przewodnią dostarczenia swojej klienteli maszyn, narzędzi i materiałów pierwszorzędnej jakości.

Uniwersalne Raki

patentu Romana Gierszyńskiego
z wymiennymi bakami do rur
5", 6", 7", 9" i 10"

oraz do rozkręcania lewych rur
sprzedaje i wypożycza Fabryka narzę-
dzeń i instrumentów wiertniczych

W. Wolski

W. Zdanowicz i Sp.

w Borysławiu

FILIA

PRASKIEGO BANKU KREDYTOWEGO

we Lwowie — ulica Karola Ludwika 1 29.

Tel. 937, 946, 846. — Zakład centralny w Pradze.
Filie w Kolinie i Ołomuńcu.

Wpłacony kapitał akcyjny kor. 6,000.000 — Fun-
dusze rezerwowe i gwarancyjne kor. 3,200.000.

KORZYSTNE ZAŁATWIENIE

wszelkich transakcyj bankowych i lokacyj kapitałów.

Kupno i sprzedaż papierów wartościowych. — Przeprowadza-
nie wszelkich obrotów giełdowych na targach krajowych i za-
granicznych.

Promesy, Losy (Sprzedaż losów za wypłatą w rachunku
bieżącym). — **Otwieranie kredytów i udzielanie po-
życzek** na podkład papierów wartościowych. Przyjmowanie
w przechowanie i w zarząd papierów wartościowych. Ubez-
pieczanie losów i efektów od strat z powodu wylosowania. —
Wykupno płatnych kuponów i wylosowanych papierów war-
tościowych. **Listy polecające i akredytywy** na sezony
podróży. — **Eskont weksli. Inkasa i wypłaty** w kraju
i na miejsca zagraniczne. — **Wkładki pieniężne** na ksią-
żeczki wkładkowe (podatek rentowy opłaca Bank) oprocento-
wuje po

4¹/₂ procent

na asygnaty kasowe z 90-dniowym wypowiedzeniem: opro-
centowanie po 4¹/₂ procent w rachunku bieżącym.

ODDZIAŁ KOMERCYALNY:

Finansowanie przedsiębiorstw przemysłowych
i budowli publicznych, kredyty na podatki i cła.
Zaliczkowanie faktur towarowych. Kupno i sprze-
daż w drodze komisowej towarów i zaliczkowanie
tychże.

Towarzystwo akc. dla przem. naftowego

Adres dla telegr.:
„Nafta“ Borysław.

W BORYSŁAWIU

Międzyzmiastowy
telefon Nr. 13.

Fabryka narzędzi wiertniczych w Borysławiu wykonuje i ma na składzie:

Żurawie wiertnicze szczególnie silnej konstrukcji,
Żerdzie wiertnicze z najlepszego materiału,
Świdry ekscentryczne patentu M. Longchamps'a, jakoteż wszelkie
przybory do głębokich wierceń,
Tłoki do wydobywania ropy patentu Mikucki, Krynicki, Żubr,
Zbiorniki na ropę opałową,
Gazowniki specjalnej konstrukcji,
Mierniki na ropę,
Odlewy żelazne i metalowe,
Naprawa kotłów parowych.

Cenniki i kosztorysy na żądanie.

ROBERT KERN

Zastępstwo Witkowskiej fabryki rur.

Centralne biuro dla Galicyi
we Lwowie, Kopernika 18
≡ Skład w Borystawiu ≡

wykonuje

Rury wiertnicze spajane i bez szwu,
Rury gazowe i wodociągowe,
Rury ropociągowe dla wysokiego ciśnienia,
Rury płomienne bez szwu,
Rury lane żelazne gazowe i wodociągowe,
Rezerwoary żelazne dla ropy, każdej wielkości,
Liny druciane marki: „Priv. öst. ung. Statts- Eisenbahn Gesell.,
Żerdzie ratunkowe i wiertnicze witkowskiej marki specjalnej,
Suwaki wodne i ropne, modelu ciężkiego i lekkiego, fabrykat
specjalny,
Wszelkie armatury dla pary i wody,
Elektrycznie spajane żelazne witkowskie beczki dla transportu
ropy i spirytusu.

Filia wiedeńskiej fabryki narzędzi firmy Blau'a i S-ki
Wiedeń, XX/2 Hellwagstr. 4—8.

Cenniki i oferty na żądanie odwrotnie darmo i opłatnie.

Adres na telegramy: **Robert Kern, Lwów.** — Telefon nr. 766.